



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการและแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอน ของการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหวในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ครอบคลุมสาระดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล การวิจัย และข้อเสนอแนะตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง
2. เพื่อเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา
3. เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่
 - 1.1 ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ซึ่งเข้ารับการศึกษามีแก้อาชีพในสถานสงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ประจำปีการศึกษา 2542 จำนวน 4 แห่ง รวมประชากร 253 คน และสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลได้คืบมาทั้งหมด คิดเป็น 100% ดังนี้
 - 1.1.1 ผู้เรียนในศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 45 คน
 - 1.1.2 ผู้เรียนในศูนย์บริการสวัสดิการสังคมเฉลิมพระชนมพรรษา จังหวัดลพบุรี จำนวน 40 คน
 - 1.1.3 ผู้เรียนในสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จำนวน 78 คน
 - 1.1.4 ผู้เรียนในสถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 90 คน

1.2 ผู้วิจัยได้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียน การสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 7 คน เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับ การเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้สนองตอบความต้องการของผู้เรียน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจำนวน 2 ชุด ดังนี้

2.1 แบบสอบถามสำหรับผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา การจัดการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ด้านหลักสูตร ด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ด้านการวัดและประเมินผล สำหรับข้อมูลจากแบบสอบถามในตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้หาความต้องการจากสภาพปัญหาและสภาพที่เป็นจริงในปัจจุบัน ของการจัดการเรียนการสอนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้ง 6 ด้าน และ ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้เรียนได้เสนอแนะการจัดการเรียนการสอนทั้ง 6 ด้าน

2.2 แบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยการนำผลของการหาความต้องการของผู้เรียนที่ตอบแบบสอบถามไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งจะนำผลการสัมภาษณ์ไปเป็นแนวทางการดำเนินงาน การวางแผน การดำเนินงานและพัฒนากระบวนการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการ เคลื่อนไหวให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลางโดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 253 คน และเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์ เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน จำนวน 7 คน ซึ่งผู้วิจัยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยไปขอความร่วมมือจากศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคเหนือ เพื่อเก็บข้อมูลจากผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จำนวน 4 แห่ง คือ ศูนย์ฟื้นฟูคนพิการ พระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ศูนย์บริการสวัสดิการสังคมเฉลิมพระชนมพรรษา จังหวัด ลพบุรี สถานสงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ และสถาน สงเคราะห์คนพิการและทุพพลภาพบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ

ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยไปเก็บข้อมูลด้วยตนเองทั้งหมด

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลได้แล้ว ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส (Spss - The Statistical Package For Social Science) วิเคราะห์ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 สภาพและปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์ส่งเสริมคนพิการ เขตภาคกลาง ลักษณะมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และแปลความหมาย ตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ผู้วิจัยได้หาความต้องการของผู้เรียนจากสภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนจากข้อมูลที่รวบรวมได้ โดยการนำค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของระดับปัญหาเป็นรายชื่อ และค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ของสภาพการปฏิบัติเป็นรายชื่อ มาหาค่าความแตกต่างจะเท่ากับความต้องการของผู้เรียน และแปลความหมายตามเกณฑ์ที่กำหนด รวมทั้งจัดลำดับความต้องการเป็นรายด้านและรายชื่อ และนำความต้องการไปเสนอผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อเสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้สนองความต้องการของผู้เรียนต่อไป นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์ส่งเสริมคนพิการ เขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ที่มีความต้องการต่างกันในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยเปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา แยกเป็นรายชื่อและรายด้านและสรุปแล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนของ การศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการ เรียนการสอนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าเฉลี่ย (\bar{X})

ตอนที่ 5 การเสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของ การศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อความ ต้องการของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ซึ่งแสดงในรูปของการบรรยาย โดยแยกเป็นรายด้านและรายข้อ

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการและ แนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว เขตภาคกลาง สรุปผลการวิจัยได้โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จำนวน 253 คน

1.1.1 จำแนกตามเพศ พบว่าผู้เรียนในสถานสงเคราะห์คนพิการ ทั้ง 4 แห่ง ทั้ง เพศชายและเพศหญิงมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ เพศเป็นชาย จำนวน 128 คน และเพศหญิง จำนวน 125 คน

1.1.2 จำแนกตามอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีอายุระหว่าง 17-20 ปี จำนวน 155 คน และเป็นผู้ที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 98 คน

1.1.3 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่าผู้เรียนในสถานสงเคราะห์คนพิการ ทั้ง 4 แห่ง มีระดับการศึกษาเพียง 2 ระดับ และมีจำนวนใกล้เคียงกัน คือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า จำนวน 129 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 124 คน

1.1.4 จำแนกตามการได้รับคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในศูนย์ พบว่ามีผู้เรียนได้รับการคัดเลือกให้เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาในสถานสงเคราะห์คนพิการและ ทูพพลภาพพระประแดง จำนวน 90 คน สถานสงเคราะห์คนพิการและทูพพลภาพบางปะกง จำนวน 78 คน ศูนย์ฟื้นฟูอาชีพคนพิการพระประแดง จำนวน 45 คน และศูนย์บริการสวัสดิการ สังคมเฉลิมพระชนมพรรษา จำนวน 40 คน

1.1.5 จำแนกตามระยะเวลาที่เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอาชีพในสถานสงเคราะห์ คนพิการ ทั้ง 4 แห่ง พบว่าส่วนใหญ่เป็นผู้เรียนที่ระยะเวลาเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอาชีพในศูนย์ น้อยกว่า 1 ปี จำนวน 251 คน และ 1 ปี จำนวน 2 คน

1.1.6 จำแนกตามระดับการศึกษาที่ผู้เรียนต้องเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอาชีพ พบว่ามีผู้เรียนที่ต้องเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอาชีพ ทั้งสายสามัญและสายอาชีพในสถาน สงเคราะห์คนพิการทั้ง 4 แห่ง จำนวน 129 คน และสายอาชีพอย่างเดียว จำนวน 124 คน

1.1.7 จำแนกตามประเภทของผู้พิการที่เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอาชีพ พบว่า ผู้เรียนในสถานสงเคราะห์คนพิการ ทั้ง 4 แห่ง เป็นผู้ที่มีประเภทความพิการ คือ ขาพิการ 2 ข้าง จำนวน 91 คน ขาพิการ 1 ข้าง จำนวน 85 คน แขนพิการ 1 ข้าง จำนวน 73 คน และแขน พิการ 2 ข้าง จำนวน 4 คน

1.2 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนที่ให้สัมภาษณ์มี ทั้งสิ้น จำนวน 7 คน เป็นเพศชาย 5 คน เพศหญิง 2 คน สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำนวน 1 คน ในจำนวน 7 คน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จำนวน 1 คน ใน จำนวน 7 คน สังกัดสถาบันราชภัฏ จำนวน 1 คน ในจำนวน 7 คน สังกัดกรมประชาสงเคราะห์ จำนวน 3 คน ในจำนวน 7 คน และเป็นผู้แทนคนพิการจากสภาคนพิการทุกประเภทแห่งประเทศไทย จำนวน 1 คนในจำนวน 7 คน

ตอนที่ 2 การศึกษาสภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนของ การศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ตามความคิดเห็นของ ผู้เรียน ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

1.1 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านหลักสูตร โดยส่วนรวม มีสภาพ การจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีสภาพการจัดการ เรียนการสอนอยู่ในระดับมาก อันดับสูงสุด คือ หลักสูตรที่ศูนย์จัดได้เน้นให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้ายซึ่งอยู่ในระดับ ปานกลาง คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้มีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน

1.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านหลักสูตรโดยส่วนรวมมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน และข้อที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย คือ หลักสูตรที่ศูนย์จัดได้เน้นทั้งความรู้ คุณธรรม และจริยธรรม

1.3 ความต้องการการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในด้านหลักสูตร อันดับแรก คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน อันดับรองลงมา คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และหลักสูตรที่ศูนย์จัดให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน

2. ด้านครูผู้สอน

2.1 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านครูผู้สอนโดยส่วนรวม สภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีสภาพการจัดการเรียนอยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ อันดับสูงสุด คือ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอนแต่ละวิชา และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนอยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งอยู่ในระดับน้อยเพียงข้อเดียว คือครูผู้สอนทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาในแต่ละวิชาทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน

2.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ ครูผู้สอนทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาในแต่ละวิชาทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน และข้อที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้ายซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ ครูผู้สอนมีความรู้ความสามารถในการสอนแต่ละวิชา

2.3 ความต้องการการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบ โรงเรียน ในด้านครูผู้สอน อันดับแรก คือ ครูผู้สอนทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาในแต่ละวิชาทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน อันดับรองลงมา คือ ครูผู้สอนให้ความเป็นกันเอง ครูผู้สอนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเข้าใจง่าย และอันดับสุดท้าย คือ ครูผู้สอนเตรียมการสอนในแต่ละวิชาเป็นอย่างดี

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่วนรวม สภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้ายซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้สอนใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับคามถนัดของผู้เรียน

3.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนโดยส่วนรวม ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับมากที่สุดเพียงข้อเดียว คือ ผู้สอนใช้วิธีการสอนโดยยึดเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และข้อที่มีปัญหาการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้าย ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ ผู้สอนจัดการเรียนการสอนที่ผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามไว้ในทุกวิชา

3.3 ความต้องการการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน อันดับแรก คือ ผู้สอนใช้วิธีสอนโดยยึดเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง อันดับรองลงมา คือ ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง และอันดับสุดท้าย คือ เชิญผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ภายนอกมาสอนเพิ่มเติม

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

4.1 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยส่วนรวม" สภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ มีการส่งเสริมให้นำวัสดุในห้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียนการสอน และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในอันดับสุดท้ายซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ สื่อการเรียนการสอนช่วยให้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

4.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านสื่อการเรียนการสอน โดยส่วนรวม ปัญหาการจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีปัญหาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก อันดับสูงสุด คือ สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และข้อที่มีปัญหาการเรียนการสอน อันดับสุดท้าย ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ สื่อการเรียนการสอนช่วยให้เรียนเข้าใจและเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น

4.3 ความต้องการการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในด้านสื่อการเรียนการสอน อันดับแรก คือ สื่อการเรียนการสอนเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน อันดับรองลงมา คือ สื่อการเรียนการสอนมีความทันสมัยและใช้การได้ดี และอันดับสุดท้ายคือ ศูนย์จัดหาวารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบเพื่อประกอบการศึกษาและค้นคว้า

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

5.1 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม โดยส่วนรวม สภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ สภาพแวดล้อมภายในศูนย์มีความสะอาดเป็นระเบียบและข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ การจัดสภาพห้องเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน

5.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมโดยรวม มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก คือ อาคารสถานที่ของศูนย์มีความเหมาะสมปลอดภัยกับสภาพของผู้เรียน และข้อที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย ซึ่งอยู่ในระดับปานกลาง คือ บรรยากาศของห้องเรียนช่วยให้ผู้เรียนเกิดคความสนใจอยากเรียน

5.3 ความต้องการการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม อันดับแรกคือ อาคารสถานที่ของศูนย์มีความเหมาะสมปลอดภัยกับสภาพของผู้เรียน อันดับรองลงมา คือ การจัดสภาพห้องเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และอันดับสุดท้าย คือ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวก ได้แก่ ทางลาด สถานพยาบาล ห้องน้ำที่ให้ความสะดวกกับผู้เรียนอย่างเพียงพอ

6. ด้านการวัดและประเมินผล

6.1 สภาพการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านการวัดและประเมินผล โดยส่วนรวม มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง อันดับสูงสุด คือ มีการประเมินผลการเรียนสม่ำเสมอ และข้อที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย คือ มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนในทุกวิชา

6.2 ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่าปัญหาการจัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของศูนย์ ในด้านการวัดและประเมินผล โดยส่วนรวม ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการจัดการเรียนการสอนทุกข้ออยู่ในระดับปานกลาง อันดับสูงสุด คือ มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนในทุกวิชา และข้อที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอันดับสุดท้าย คือ การประเมินผลการเรียน ทำให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง

6.3 ความต้องการการเรียนการสอน

ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ในด้านการวัดและประเมินผล อันดับแรก คือ มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนในทุกวิชา อันดับรองลงมาคือ มีการทดสอบความรู้ของผู้เรียนก่อนเริ่มบทเรียน และอันดับสุดท้ายคือ มีการทดสอบความรู้ของผู้เรียนหลังจบบทเรียน

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา แตกต่างกันในด้านต่าง ๆ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล

1. ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีเพศต่างกัน

1.1 ด้านหลักสูตร

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่า ในด้านหลักสูตร ผู้เรียนเพศชายมีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนเพศหญิง คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ควรตรงกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ควรมีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และหลักสูตรที่ศูนย์จัดให้ควรมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และข้อที่ผู้เรียนเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการสอดคล้องกันเพียงข้อเดียว คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

1.2 ด้านครูผู้สอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่า ในด้านครูผู้สอน ผู้เรียนเพศชายมีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนน้อยกว่าผู้เรียนเพศหญิง คือ ผู้สอนควรให้ความเป็น

กันเอง ครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และข้อที่ ผู้เรียนเพศชายมีความต้องการมากกว่าผู้เรียนเพศหญิงเพียงข้อเดียว คือ ครูผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถในการสอนแต่ละวิชา ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

1.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าในด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้เรียนเพศชาย มีความต้องการหรือความคาดหวังให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน น้อยกว่าผู้เรียนเพศหญิง คือ ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนโดยยึดเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง และข้อที่ผู้เรียนเพศชายและเพศหญิงมีความต้องการหรือความคาดหวังสอดคล้องกันเพียงข้อเดียว คือ ผู้สอนควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่า ข้อนั้นทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้เรียนเพศชาย มีความต้องการหรือความคาดหวังให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนเพศหญิง คือ สื่อการเรียนการสอนควรเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และศูนย์ควรจัดหาวารสารสิ่งพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร และข้อที่ผู้เรียนเพศชาย มีความต้องการน้อยกว่าผู้เรียนเพศหญิง เพียงข้อเดียว คือ สื่อการเรียนการสอนควรมีความทันสมัย และใช้การได้ดี ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการหรือความคาดหวังของผู้เรียน

1.5 ด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและสภาพแวดล้อม

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าในด้านสิ่งแวดล้อมความสะดวกและสภาพแวดล้อม ผู้เรียนเพศชายมีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน น้อยกว่าผู้เรียนเพศหญิง คือ การจัดสภาพห้องเรียนควรมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และควรมีการจัดทางลาด สถานพยาบาล ห้องน้ำที่ให้ความสะดวกกับผู้เรียนอย่างเพียงพอ และข้อที่ผู้เรียนเพศชายมีความต้องการหรือความคาดหวังมากกว่าผู้เรียนเพศหญิงเพียงข้อเดียว คือ อาคารสถานที่ของศูนย์ควรมีความเหมาะสมปลอดภัยกับสภาพของผู้เรียนส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

1.6 ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าในด้านกาารวัดและประเมินผล ผู้เรียนเพศชาย มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนเพศหญิง คือ ควรมีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนในทุกวิชา และควรมีการตรวจสอบความรู้ของผู้เรียนก่อนเริ่มบทเรียน ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งเพศชายและเพศหญิง แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

2. ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีอายุต่างกัน

2.1 ด้านหลักสูตร

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป พบว่า ในด้านหลักสูตร ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ควรตรงกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ควรมีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน และหลักสูตรที่ศูนย์จัดให้ควรมีความเหมาะสมกับ

สภาพของผู้เรียน และข้อที่ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการน้อยกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป เพียงข้อเดียว คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป แสดงว่า ข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

... 2.2 ด้านครูผู้สอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป พบว่า ในด้านครูผู้สอน ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ ครูผู้สอนควรทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาในแต่ละวิชา ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ครูผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถในการสอนแต่ละวิชา และข้อที่ ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการน้อยกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ ครูผู้สอนควรให้ความเป็นกันเอง และครูผู้สอนควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีอายุ 17-20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

2.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป พบว่าในด้านการเรียนการสอน ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป เพียงข้อเดียว คือ ผู้สอนควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน และข้อที่ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการน้อยกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ ผู้สอนควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไปมีความต้องการหรือความคาดหวังเพียงกลุ่มเดียว คือ ผู้สอนใช้วิธีการสอนโดยยึดเอา ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง และในข้อเดียวกันพบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีผลต่างระหว่าง

สภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการหรือความคาดหวังน้อยกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ ทั้งของ ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

2.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป พบว่าในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ สื่อการเรียนการสอนควรเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และศูนย์ควรจัดหาวารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบเพื่อเสริมหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนควรมีความทันสมัยและใช้การได้ดี ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการเพียงข้อเดียว คือ ศูนย์ควรจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและในข้อเดียวกัน พบว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

1.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ การจัดทางลาด สถานพยาบาล ห้องน้ำที่ให้ความสะดวกกับผู้เรียนอย่างเพียงพอ และข้อที่ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการน้อยกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ อาคารสถานที่ของศูนย์ควรมีความเหมาะสมปลอดภัยกับสภาพของผู้เรียน ส่วนข้อที่ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการเพียงกลุ่มเดียว คือ การจัดสภาพห้องเรียนมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และในข้อเดียวกันพบว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีผลต่าง

ระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้ที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

1.6 ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ทั้งเพศชายและเพศหญิง พบว่าในด้านการวัดและประเมินผล ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน น้อยกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ ควรมีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนในทุกวิชา และข้อที่ผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการมากกว่าผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไป คือ ควรมีการนำผลการประเมินให้ผู้เรียนได้ทราบเพื่อปรับปรุงตนเอง ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

3. ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

3.1 ด้านหลักสูตร

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในด้านหลักสูตร ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนมากกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ควรตรงกับความต้องการของผู้เรียน และหลักสูตรที่ศูนย์จัดให้ควรมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนและข้อที่ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการน้อยกว่า ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ เนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และเนื้อหาวิชาที่ศูนย์จัดให้ควรมีความเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียน ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ ทั้งของผู้เรียนที่มีระดับการ

ศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

3.2 ด้านครูผู้สอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในด้านครูผู้สอน ผู้เรียนที่ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ ครูผู้สอนควรมีความรู้ความสามารถในการสอนแต่ละวิชา ส่วนข้อที่ระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการเพียงกลุ่มเดียว คือ ครูผู้สอนควรเตรียมการสอนในแต่ละวิชาเป็นอย่างดี และในข้อเดียวกันพบว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการมากกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่มีความต้องการของผู้เรียน

3.3 ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าในด้านกิจกรรม การเรียนการสอน ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพียงข้อเดียว คือ ผู้สอนควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถของผู้เรียน และผู้สอนควรใช้กิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความถนัดของผู้เรียน และในข้อเดียวกันพบว่า ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการมากกว่า ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และข้อที่ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความต้องการเพียงกลุ่มเดียว คือ ผู้สอนควรจัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง และในข้อเดียวกันพบว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้น

ประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการหรือความคาดหวังน้อยกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

3.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ในด้านสื่อการเรียนการสอน ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน มากกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ สื่อการเรียนการสอนควรเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และข้อที่ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการน้อยกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 คือ ศูนย์ควรจัดหาวารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบ เพื่อเสริมหลักสูตร และสื่อการเรียน การสอนควรมีความทันสมัยและใช้งานได้ดี ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหาและไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

3.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการให้ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบเรียน น้อยกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เพียงข้อเดียว คือ ควรมีการจัดทางลาด สถานพยาบาล ห้องน้ำที่ให้ความสะดวกกับผู้เรียนอย่างเพียงพอ และข้อที่ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการเพียงกลุ่มเดียว คือ อาคารสถานที่ของศูนย์ควรมีความเหมาะสมปลอดภัยกับสภาพของผู้เรียน และในข้อเดียวกันพบว่า ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการมากกว่าผู้ที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่าผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงว่าข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

3.6 ด้านการวัดและประเมินผล

ผลการเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน ของผู้เรียนในศูนย์ส่งเสริมคนพิการ เขตภาคกลาง ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่าในด้านการวัดและประเมินผล ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการให้ศูนย์ส่งเสริมคนพิการ เขตภาคกลาง จัดการเรียนการสอนการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพียงกลุ่มเดียว คือ การประเมินผลการเรียนทำให้ผู้เรียนได้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง ควรมีการนำผลการประเมินให้ผู้เรียนได้ทราบในทุกวิชาเพื่อปรับปรุงตนเอง และควรมีการประเมินผลการเรียนสม่ำเสมอ และในข้อนั้น ๆ พบว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการมากกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนข้อที่ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความต้องการเพียงกลุ่มเดียว คือควรมีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการประเมินผลการเรียนในทุกวิชา และในข้อเดียวกัน พบว่า ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบ แสดงว่าในข้อนั้น ๆ ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการน้อยกว่าผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ส่วนข้ออื่น ๆ พบว่า ผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนมีค่าติดลบทั้งของผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แสดงว่า ข้อนั้น ๆ ทั้งสภาพปัจจุบันและปัญหาการจัดการเรียนการสอนไม่เป็นปัญหา และไม่เป็นความต้องการของผู้เรียน

ตอนที่ 4 การเสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อความต้องการของผู้เรียนในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล ดังนี้

1. ด้านหลักสูตร

1.1 การสร้างหลักสูตรผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องทำความเข้าใจร่วมกัน ในนโยบาย หลักการ วิธีการจัดการเรียนการสอน การดำเนินงานภายในสถานสงเคราะห์ กลุ่มเป้าหมายที่จัดการศึกษาให้เป็นใคร หลักสูตรและเนื้อหาวิชาควรเป็นอย่างไร รวมทั้งการจัดให้มีการแนะแนว การศึกษาและการอาชีพให้กับผู้เรียนด้วย

1.2 ต้องมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนและตลาดแรงงาน การจัดหลักสูตร ควรให้สอดคล้องกับตลาดแรงงานทั่วไปและท้องถิ่น

2. ด้านครูผู้สอน

2.1 การฝึกอบรมบุคลากร เพื่อสร้างเสริมทักษะและสร้างความกระตือรือร้นให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับ โดยเฉพาะระดับที่ทำงานใกล้ชิดกับผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สามารถอบรมบ่มนิสัยและเป็นต้นแบบที่ดีให้กับผู้เรียนได้

2.2 หน่วยงานต้นสังกัดควรตระหนักถึงความสำคัญเป็นพิเศษในการคัดกรองเจ้าหน้าที่ที่มีความสันทัด จัดเจน มีความต้องการและความตั้งใจจริงที่จะปฏิบัติงานในสถานสงเคราะห์ให้มีความรับผิดชอบ รักการสอน มีระเบียบแบบแผน เป็นตัวอย่างที่ดี ตลอดจนมีเมตตากรุณาต่อผู้เรียน ยอมรับความแตกต่างระหว่างผู้เรียนและมีความเป็นประชาธิปไตย

2.3 การให้ความสำคัญและดำเนินงานอย่างจริงจัง สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ในการปรับเปลี่ยน โยกย้ายเจ้าหน้าที่ที่ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ขาดความรับผิดชอบ ฯลฯ เพื่อเอื้อต่อการบริหารงานในสถานสงเคราะห์

2.4 หน่วยงานต้นสังกัด ควรจัดให้มีกลุ่มนิเทศที่มีความรู้ ความสามารถ ประสพการณ์เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำร่วมกันแก้ไขปัญหา เสนอแนะและเชื่อมต่อนโยบายจากส่วนกลางสู่หน่วยปฏิบัติ รวมทั้งการติดตามประเมินผล และการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรฝ่ายต่าง ๆ

2.5 การสร้างขวัญและกำลังใจ ผู้บริหารทุกระดับควรให้ความสำคัญและสนับสนุนการทำงานของเจ้าหน้าที่ คอยดูแลเอาใจใส่ ให้คำแนะนำปรึกษาช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ได้ทันต่อสถานการณ์ รวมทั้งการให้ความสำคัญต่อการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะกลุ่มที่ทำงานใกล้ชิดกับผู้เรียนซึ่งเป็นคนพิการ

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 ผู้สอนต้องคำนึงถึงการเลือกวิธีสอน การสอนที่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์และจุดมุ่งหมาย จะทำให้ผู้เรียนได้รับสิ่งต่าง ๆ ได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความชำนาญ ทักษะที่ดีต่อการเรียน ความสามารถที่จะนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ตลอดจนสามารถนำความรู้ไปศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

3.2 ผู้สอนควรจัดกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีแรงจูงใจและแรงกระตุ้น แรงเสริมให้ผู้เรียนมีความสุขและมีความกระตือรือร้น รวมทั้งมีเสรีภาพที่จะเลือกเรียนรู้ตามแนวทางที่ผู้เรียนชอบและมีความถนัด

3.3 ผู้สอนควรเป็นผู้ให้คำแนะนำและช่วยเหลือในเรื่องการเรียนแก่ผู้เรียน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่จะเข้ามาทดแทนขั้นตอนการสอนแบบเดิม คือ แทนที่ครูจะบอกเนื้อหาให้ ครูจะเป็นเพียงผู้แนะนำเนื้อหาบางส่วน และวิธีการเรียนให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ผู้สอนต้องเสริมพลังแก่ผู้เรียนโดยการอธิบายหรือแนะนำให้ผู้เรียน มีความตั้งใจที่จะเรียนต่อไป ซึ่งอาจจะมีผู้เรียนบางคนต้องการกำลังใจและบางคนไม่สามารถเรียนด้วยตนเองจนบรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ได้ ครูจึงต้องใช้ทุกวิธีที่จะกระตุ้นผู้เรียนเพื่อสร้างความสนใจให้ผู้เรียนได้เรียนต่อไปได้

3.4 ผู้สอนต้องจัดบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งหมดให้ผู้เรียนสามารถเรียนด้วยตนเองตามความถนัดของผู้เรียน อาจจะเป็นคนเดียวหรือเป็นกลุ่มเล็ก ๆ โดยให้อิสระและเวลาแก่ผู้เรียนอย่างเต็มที่

3.5 ผู้สอนควรคำนึงถึงธรรมชาติของผู้เรียน ตลอดจนสภาพร่างกายความแตกต่างระหว่างบุคคลและใช้วิธีที่เหมาะสม รวมทั้งต้องสร้างสัมพันธภาพ ความเชื่อถือร่วมกัน ซึ่งจะทำให้เกิดความร่วมมือในกิจกรรมการเรียนการสอน

3.6 ผู้สอนควรใช้ศาสตร์เกี่ยวกับจิตวิทยาการเรียนรู้หรือเทคนิคทฤษฎีบทเข้ามาช่วยในการเรียนการสอน เพื่อที่ว่าผู้เรียนมีศักยภาพทางปัญญาด้านไหนมากน้อยเท่าใดหากผู้สอนไม่มีความสามารถที่จะวิเคราะห์โดยวิธีนี้ จำเป็นต้องใช้ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะ เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพของผู้เรียน หากพบว่าผู้เรียนมีปัญหาในเรื่องความพิการเบื้องต้น ผู้สอนก็จะสามารถช่วยเหลือแนะนำ เพื่อจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับศักยภาพและความสามารถของผู้เรียนได้

3.7 การเชิญผู้รู้หรือผู้ที่มีประสบการณ์เฉพาะด้านหรือสาขามาช่วยสอนหรือให้ความรู้ เป็นสิ่งที่ดีจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ประสบการณ์จริงที่หลากหลายนอกจากผู้มีความรู้โดยตรง ครูผู้สอนจึงควรให้ความสำคัญต่อความต้องการของผู้เรียนในเรื่องนี้ รวมทั้งการจัดให้ผู้เรียนได้มีโอกาสฝึกงานในสถานประกอบการจะช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ได้เร็วขึ้น ผู้บริหารและครูผู้สอนจึงควรหาความร่วมมือกับเจ้าของสถานประกอบการหรือบริษัทห้างร้านเพื่อจัดส่งผู้เรียนเข้ารับการฝึกงานในสถานที่จริง

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

- 4.1 ควรจัดงบประมาณเพื่อจัดซื้อ ผลิต สื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ
- 4.2 ควรขอรับการสนับสนุน บริจาค หรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์กับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนเพียงพอ
- 4.3 ควรจัดหาบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพื่อทำหน้าที่ผลิตสื่อขึ้นใช้ภายในสถานสงเคราะห์ หรือจัดเป็นกิจกรรมร่วมกันระหว่างบุคลากรที่ผลิตสื่อกับผู้เรียน เพื่อผลิตสื่อขึ้นใช้เอง

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

- 5.1 การสร้างหรือปรับปรุงอาคารสถานที่ ควรมีการวางแผนร่วมกัน ได้แก่ ผู้จัดสรรงบประมาณ ผู้บริหาร สถาปนิก ผู้แทนของผู้เรียน ครูผู้สอน และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรคำนึงถึงผู้เรียนเป็นสำคัญ เน้นความปลอดภัย สภาพของผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ และการพิจารณาถึงสิ่งอำนวยความสะดวก ควรจัดอย่างไรจึงจะเหมาะสมและเพียงพอกับสภาพและจำนวนผู้เรียน
- 5.2 การสร้างอาคารสถานที่ใหม่และการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ควรพยายามให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน และควรมีการวางแผนระยะยาวเพื่อเตรียมรับจำนวนผู้เรียนที่เพิ่มขึ้นทุกปี

6. ด้านการวัดและประเมินผล

- 6.1 ควรจัดทำคู่มือสำหรับผู้สอน โดยมีรายละเอียดการปฏิบัติงานในทุกด้าน เพื่อใช้ปฏิบัติงานไปในแนวทางเดียวกัน และมีหลักเกณฑ์ที่ถูกต้อง
- 6.2 จัดประชุมทำความเข้าใจและชี้แจงครูเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพ ปัญหา ความต้องการและแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว ในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง พบว่ามีประเด็นที่สำคัญ ควรนำมาอภิปรายดังนี้

ตอนที่ 2 สภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ด้านหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง มีความเห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง แสดงให้เห็นว่า ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ได้จัดหลักสูตรที่มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ถึงแม้ว่าจะไม่มีหลักสูตรเฉพาะสำหรับคนพิการ เพราะนโยบายของรัฐบาลที่ต้องการให้คนพิการได้เรียนในโรงเรียนปกติให้มากที่สุด ยกเว้นในโรงเรียนแยกพิเศษหรือโรงเรียนประจำ จะมีการปรับปรุงหลักสูตรให้มีการยืดหยุ่นเนื้อหา และวิธีการสอนให้สอดคล้องกับสภาพของคนพิการ เพื่อช่วยให้คนพิการไม่เป็นภาระของสังคมและสามารถนำความรู้จากการเรียนการสอนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2542) และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของศูนย์เกี่ยวกับหลักสูตรที่ใช้จัดการศึกษาในศูนย์ ได้มีการปรับรูปแบบและพัฒนาหลักสูตรให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียนที่เป็นผู้พิการ ตลอดเวลา และได้เน้นหลักสูตรการศึกษาอาชีพที่เหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ไปประกอบอาชีพ ทั้งอาชีพส่วนตัวและในสถานประกอบการได้ ซึ่งที่ผ่านมาผู้เรียนที่จบการศึกษาไปส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประกอบอาชีพและเลี้ยงตนเองได้ (กรมประชาสัมพันธ์, 2542) จึงควรที่จะมีการปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตรทั้งด้านเนื้อหาและระยะเวลาให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อม วิถีชีวิต ความต้องการและศักยภาพของกลุ่มเป้าหมายทั้งการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาอาชีพ ถ้าหากกระทำได้ในอนาคต ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ อาจจะเป็น ผู้จัดการศึกษาให้กับคนพิการที่มีความเป็นเลิศ ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนที่เป็นคนพิการ เป็นคนที่มีคุณภาพและจะไม่เห็นความแตกต่างในด้านความรู้และความสามารถระหว่างคนพิการกับคนปกติเลย ส่วนความต้องการการจัดการเรียนการสอนที่พบว่า ผู้เรียนต้องการให้ศูนย์จัดการเรียนการสอน 3 ประการคือ เนื้อหาวิชาควรจัดให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เนื้อหาวิชาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ และหลักสูตรที่จัดให้ควรมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน จากความต้องการของผู้เรียนที่พบ แสดงให้เห็นว่าผู้เรียนต้องการให้มีการจัดเนื้อหาวิชาที่ตรงกับความต้องการของเขา และต้องการนำความรู้ต่าง ๆ ที่ได้รับจากการเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันของเขา

ให้มากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสภาพความพิการของผู้เรียนที่ต้องการช่วยเหลือตนเองและไม่สามารถทำอะไร จึงต้องการที่จะได้ความรู้และประสบการณ์จากการได้เข้าศึกษาและฝึกอาชีพไปใช้ให้เกิดประโยชน์กับตนเองให้มากที่สุด และเพื่อเป็นการสร้างความมั่นใจในความรู้และความสามารถของเขาให้เป็นคนที่มีคุณค่าต่อตนเองและสังคม ซึ่งถ้าพวกเขาได้นำวิชาความรู้ที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันและประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองได้ ก็จะเป็นการแบ่งเบาภาระครอบครัวได้ต่อไป

1.2 ด้านครูผู้สอน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง เห็นว่าสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง แต่ปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมากเพียงข้อเดียว คือ ครูผู้สอนควรทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาในแต่ละวิชาทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้เรียนที่เข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาและฝึกอาชีพแต่ละปีมีเป็นจำนวนมาก และครูผู้สอนมีไม่เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน จึงทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้ทั่วถึง ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารของศูนย์เกี่ยวกับครูผู้สอน พบว่า ศูนย์สงเคราะห์คนพิการ มีบุคลากรไม่เพียงพอและบุคลากรที่มีอยู่ยังได้รับการพัฒนาน้อย นอกจากนี้จำนวนผู้เรียนมีเพิ่มขึ้นทุกปี บุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบต้องทำงานหนักมากกว่าครูผู้สอนปกติและมีหน้าที่ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก จึงทำให้การดูแล การให้คำแนะนำปรึกษาเป็นไปไม่ทั่วถึง และรายงานการวิจัยของ ชนิษฐา เทวินทรภักดี (2543) เกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนในสถานสงเคราะห์ พบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ขาดการฝึกอบรมและพัฒนา รวมทั้งจำนวนบุคลากรไม่ได้สัดส่วนกับจำนวนผู้เรียน จากปัญหาที่พบ ผู้บริหาร ควรหาวิธีการแก้ไขให้กับผู้เรียน เพราะคุณสมบัติของผู้สอนที่ดีจะต้องเป็นผู้ที่อุทิศเวลา มีความสนใจและเข้าใจปัญหาของผู้เรียน รวมทั้งเอาใจใส่ดูแลทุกข์สุขของศิษย์ และครูควรทำหน้าที่ให้ดีที่สุด และเป็นที่ยึดเหนี่ยวให้กับผู้เรียนในทุกโอกาส ส่วนความต้องการจัดการศึกษา ที่พบว่า ผู้เรียนต้องการให้ครูผู้สอนทำหน้าที่แนะนำให้คำปรึกษาในแต่ละวิชาทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียน ควรเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็น และควรเตรียมการสอนในแต่ละวิชาเป็นอย่างดีนั้น ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความพิการ จึงต้องการมีผู้ที่คอยช่วยเหลือแนะนำและให้คำปรึกษาทั้งในเรื่องการเรียน และความเป็นอยู่ภายในศูนย์สงเคราะห์มากเป็นพิเศษ สำหรับความต้องการของผู้เรียนในข้อนี้ จึงควรจัดตั้งโครงการแนะแนวและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาด้านการเรียน จิตใจ อารมณ์ ซึ่งผู้เรียนต้องการได้รับคำแนะนำเป็นพิเศษ เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระแก่ครูผู้สอนที่มีจำนวนน้อย ส่วนข้อที่ผู้เรียนต้องการให้ครูผู้สอนเปิดโอกาสแสดงความคิดเห็นและมีการเตรียมการสอนในแต่ละวิชาเป็น

อย่างดั้นนั้น อาจจะเป็นเพราะผู้เรียนในสถานสงเคราะห์คนพิการมีเป็นจำนวนมาก (จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารศูนย์, 2543) ครูผู้สอนต้องมีความรับผิดชอบผู้เรียนเพิ่มมากขึ้นและต้องทำงานหนัก แต่อย่างไรก็ตามครูผู้สอนไม่ควรละเลยต่อภาระหน้าที่ควรทำหน้าที่ให้ดีที่สุด เพราะการที่จะดำเนินการสอนให้สำเร็จผลตามที่วางไว้ต้องอาศัยความรู้ความสามารถของครูผู้สอนเป็นสำคัญ

1.3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง เห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอน โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีเพียงข้อเดียวที่อยู่ในระดับมาก คือ ผู้สอนจัดให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติว่า ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะว่า การจัดการเรียนการสอนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการได้เน้นผู้เรียนได้รับการศึกษาทางด้านอาชีพ เพื่อให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปในการประกอบอาชีพ การเรียนการสอนจึงได้จัดให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติจริง เพื่อจะทำให้ผู้เรียนเกิดเรียนรู้ด้วยตนเอง การจัดการเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริงจะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้ได้ดีที่สุด เพราะเป็นความรู้ที่ได้จากการทำจริงและปฏิบัติจริง จึงทำให้สภาพการจัดการเรียนการสอนในข้อนี้อยู่ในระดับมาก เพราะเป็นสนองตอบความต้องการของผู้เรียน ส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่พบว่า ผู้เรียนมีความเห็นว่า โดยส่วนรวมมีปัญหายุ่งยากอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีเพียงข้อเดียวที่มีปัญหายู่งยากในระดับมากที่สุด คือ ผู้สอนควรใช้วิธีการสอนโดยยึดเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งปัญหาที่พบนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้สอนบางคนยังคงใช้วิธีการสอนวิธีเก่า ๆ จากรายงานการวิจัยของชินษฐา เทวินทรภักติ (2543) เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในสถานสงเคราะห์คนพิการ พบว่า ผู้สอนในบางวิชายังใช้วิธีการสอนแบบเดิม คือ ครูทำหน้าที่เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนด้วยวิธีการบรรยาย ใช้ตำราเรียนเป็นเครื่องมือ และผู้เรียนเป็นผู้ฟังและจดจำเนื้อหาที่ครูถ่ายทอด ปัจจุบันการเรียนการสอนมีการเปลี่ยนแปลงไปมาก บทบาทของครูได้ถูกเปลี่ยนไปจากผู้บรรยายมาเป็นผู้กระตุ้นผู้เรียนให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง และจะเน้นให้ครูผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกและคำแนะนำในการเรียน ซึ่งรู้ลึกกันว่า การสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง สำหรับความต้องการของผู้เรียนที่ต้องการให้ศูนย์จัดการเรียนการสอน 3 ประการ คือ มีการจัดการเรียนการสอนโดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ควรจัดให้ ผู้เรียนฝึกปฏิบัติจริง และมีการเชิญผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ภายนอกมาสอนเพิ่มเติม นั้น ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะผู้เรียนอาจจะเบื่อการสอนแบบเดิม คือ ครูเป็นศูนย์กลางซึ่งผู้สอนบางวิชาไม่มีการพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอน (ชินษฐา เทวินทรภักติ, 2543) จึงทำให้ผู้เรียนมีความต้องการรูปแบบการจัดกิจกรรมที่แตกต่างไปจากเดิม เช่น การเรียนการสอนที่ยึดเอาผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีการฝึกปฏิบัติจริง โดย

ผู้เรียนอาจจะเห็นว่า การเรียนรู้ทั้งสองอย่างดังกล่าว จะช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ดียิ่งขึ้น เพราะได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยมีผู้สอนเป็นผู้แนะนำ และได้มีการฝึกปฏิบัติจริงจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ตรงที่จะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้เป็นอย่างดี รวมทั้งการเชิญผู้รู้หรือผู้มีประสบการณ์ที่มีความรู้ความสามารถได้รับการยอมรับจากสังคมและชุมชนจะเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้ให้ผู้เรียนเป็น อย่างดี เพราะผู้เรียนจะได้รับความรู้และประสบการณ์ที่หลากหลายจากผู้ถ่ายทอดความรู้ให้

1.4 ด้านสื่อการเรียนการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนในศูนย์ส่งเสริมคนพิการ เขตภาคกลาง เห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีเพียงข้อเดียวที่มีสภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก คือ มีการส่งเสริมให้นำวัสดุในท้องถิ่นมาใช้ประกอบการเรียน การสอน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะศูนย์ส่งเสริมคนพิการ มีวัสดุของท้องถิ่นที่สามารถนำมาเป็นสื่อการเรียนการสอนได้ ซึ่งจะช่วยให้ประหยัดงบประมาณและค่าใช้จ่ายในการจัดซื้อ ทรัพยากรธรรมชาติของแต่ละสถานที่ ย่อมมีความแตกต่างกันออกไปอยู่ที่จะนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างไร นอกจากนี้ยังเป็นเพราะศูนย์ส่งเสริมคนพิการ เขตภาคกลาง ได้จัดทำแผนการผลิตและพัฒนา สื่อการศึกษา รูปแบบต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับสภาพและความต้องการของคนพิการ และก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด (กรมประชาสัมพันธ์, 2542) จึงทำให้ผู้เรียนพอใจ และมีความเห็นต่อสภาพการจัดการเรียนการสอนในสื่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่พบว่า ผู้เรียนมีความเห็นว่า โดยส่วนรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีเพียงข้อเดียวที่มีปัญหาการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก คือ สื่อการเรียนการสอนควรเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะว่า จำนวนผู้เรียนที่เข้ารับการศึกษามีจำนวนมากขึ้นทุกปี (จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร, 2543) จึงทำให้ สื่อการเรียนการสอนมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน และปัญหาที่พบนี้สาเหตุมาจากขาดงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนด้วย ส่วนความต้องการการเรียนการสอน ที่พบว่า ผู้เรียนในศูนย์ส่งเสริมคนพิการต้องการให้จัดสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน สื่อควรมีความทันสมัยและใช้งานได้ดี และควรจัดหาวารสาร สิ่งพิมพ์ หนังสืออ่านประกอบเพื่อศึกษาค้นคว้าให้มากขึ้นนั้น จากความต้องการของผู้เรียนที่พบ ผู้บริหารควรหาแนวทางการจัดการในเรื่องสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนของผู้เรียน เพราะสื่อการเรียนการสอนจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีที่สุด สำหรับในข้อความต้องการที่ผู้เรียนต้องการให้ศูนย์ส่งเสริมคนพิการ จัดสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และใช้งานได้ดีนั้น ศูนย์ฯ ได้มีแผนการพัฒนา ศึกษา วิจัย เพื่อผลิตสื่อการศึกษาให้มีประสิทธิภาพอยู่แล้ว ความต้องการของผู้เรียนในข้อนี้จึงควรจะสนองตอบความต้องการของผู้เรียนได้

1.5 ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง เห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่มีเพียงข้อเดียวที่มีสภาพการจัดอยู่ในระดับมาก คือ สภาพแวดล้อมภายในศูนย์มีความสะอาดและเป็นระเบียบ อาจจะเป็นเนื่องจากผู้เรียนซึ่งเป็นผู้ที่มีความพิการและเป็นผู้เรียนที่อยู่ประจำ จึงจำเป็นต้องคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมภายในเพื่อช่วยให้ผู้เรียนมีความสะดวก สบายใจ และมีความสุขที่จะเข้ามารับการศึกษาและฝึกอาชีพ ส่วนปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่พบว่า ผู้เรียนมีความเห็นว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาอยู่ในระดับมาก คือ อาคารสถานที่ ควรมีความปลอดภัยกับสภาพของผู้เรียน การจัดสภาพห้องเรียนควรมีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน และบรรยากาศของห้องเรียนช่วยให้ผู้เรียนสนใจอยากเรียน จากปัญหาที่พบ อาจเป็นเพราะผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความพิการทางร่างกายหรือทางการเคลื่อนไหว จึงต้องการความปลอดภัยจากการเคลื่อนไหวภายในอาคารสถานที่สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้พิการจึงควรให้ความสำคัญเป็นพิเศษ รวมทั้งการจัดสภาพและบรรยากาศในห้องเรียนให้เหมาะสมขึ้น โดยการเพิ่มแสงสว่างในห้องเรียน และห้องควรมีพื้นที่ให้กว้างขวาง เพราะผู้เรียนเป็นผู้พิการทางการเคลื่อนไหวจึงจำเป็นต้องใช้พื้นที่ในการเคลื่อนไหวที่กว้างพอสมควร นอกจากโต๊ะและเก้าอี้ควรจัดให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียนบางคนจำเป็นต้องใช้เก้าอี้ล้อเลื่อนเพื่อความสะดวกในการเคลื่อนไหว ถ้าสามารถปรับปรุงสภาพและบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้ สำหรับความต้องการการเรียนการสอนที่พบว่า ผู้เรียนต้องการให้จัดอาคารสถานที่ที่มีความปลอดภัยกับสภาพของผู้เรียน การจัดสภาพห้องเรียนควรมีความเหมาะสมกับสภาพผู้เรียน และควรมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางลาด สถานพยาบาล และห้องน้ำอย่างเพียงพอ เนื่องจากผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความพิการทางร่างกายหรือทางการเคลื่อนไหว จึงมีความต้องการด้านสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นพิเศษ เช่น ผู้เรียนบางคนไม่สามารถเดินได้ การเคลื่อนไหวจึงจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ทางลาดสำหรับเก้าอี้ล้อเลื่อน (Wheel chair) และห้องน้ำที่มีความเฉพาะสำหรับผู้พิการ การจัดการศึกษาในที่พักสำหรับผู้พิการจึงต้องคำนึงถึงสิ่งอำนวยความสะดวกเป็นสำคัญ ซึ่งจะต้องจัดให้มีความสะอาดและเพียงพอสำหรับผู้เรียน เพราะภารกิจส่วนตัวของผู้เรียนที่พิการจำเป็นต้องใช้เวลามากกว่าคนปกติ

1.6 ด้านการวัดและประเมินผล

จากผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง เห็นว่า สภาพการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการวัดและประเมินผลดีพอสมควร และได้ดำเนินการวัดและประเมินผลได้เหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ อนันต์ ศรีโสภา (2534) ได้กล่าวว่า การวัดและ

ประเมินผลถือเป็นหน้าที่สำคัญของครูที่จะต้องศึกษาเทคนิคและวิธีการวัดและประเมินผลอย่างละเอียดก่อนที่จะนำมาใช้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาและผู้เรียน และจะต้องสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนเป็นสำคัญด้วย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารและครูผู้สอนไม่ควรละเลยกับปัญหาที่พบ เพราะผู้เรียนยังมีความเห็นอยู่ในระดับปานกลาง จึงควรได้มีการปรับปรุงแก้ไขในส่วนยังไม่สมบูรณ์ต่อไป ส่วนด้านความต้องการการเรียนการสอน ที่พบว่าผู้เรียนต้องการให้มีการแจ้งวัตถุประสงค์ของการวัดและประเมินผลการเรียนในทุกวิชา ควรมีการทดสอบความรู้ของผู้เรียนก่อนเริ่มและหลังบทเรียน จากความต้องการของผู้เรียนที่พบนั้น จะเห็นได้ว่า ผู้เรียนมีความต้องการไม่สอดคล้องกับความคิดเห็นที่มีต่อสภาพและปัญหาที่พบในด้านนี้ เพราะจาก ผลการวิจัยพบว่า สภาพและปัญหามีความสอดคล้องกัน เพราะว่าทั้งสภาพและปัญหามีการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลางทั้งคู่ แต่เมื่อผู้เรียนต้องการให้ศูนย์จัดการเรียนการสอนในด้านนี้ให้ก็ควรที่ผู้บริหารและครูผู้สอนนำมาพิจารณาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์วางไว้ต่อไป

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ผู้เรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีเพศต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง เพศชายมีความต้องการการเรียนการสอน มากกว่า ผู้เรียนเพศหญิงในทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการเรียนการสอนระหว่างเพศชายและเพศหญิง พบว่า ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีความต้องการการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านครูผู้สอนเพียงด้านเดียว ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล พบว่า ไม่มีความแตกต่างซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ผู้เรียนที่มีเพศต่างกันมีความต้องการการเรียนการสอนในทุกด้านแตกต่างกัน ส่วนใหญ่จึงไม่พบความแตกต่าง

2. ผู้เรียนในศูนย์ส่งเสริมเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีอายุต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนศูนย์ส่งเสริมเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีอายุ 17 - 20 ปี มีความต้องการการเรียนการสอน มากกว่า ผู้เรียนที่มีอายุ 21 ปีขึ้นไปในทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนที่มีอายุ 17 - 20 ปี และอายุ 21 ปีขึ้นไป พบว่า ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านครูผู้สอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล พบว่า ไม่มีความแตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ผู้เรียนที่มีอายุต่างกันมีความต้องการการเรียนการสอนในทุกด้านแตกต่างกัน

3. ผู้เรียนในศูนย์ส่งเสริมเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนศูนย์ส่งเสริมเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า มีความต้องการการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียน มากกว่า ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในทุกด้าน เมื่อเปรียบเทียบความต้องการการเรียนการสอนระหว่างผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หรือต่ำกว่า และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ผู้เรียนทั้งสองกลุ่มมีความต้องการการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในด้านครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล ส่วนด้านอื่น ๆ ได้แก่ ด้านหลักสูตร และด้านสื่อการเรียนการสอน พบว่า ไม่มีความแตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัยที่ว่า ผู้เรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความต้องการการเรียนการสอนในทุกด้านแตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ผลการเสนอแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อความต้องการของผู้เรียนในศูนย์ส่งเสริมเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง ในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม และการวัดและประเมินผล มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ด้านหลักสูตร

1.1 การศึกษาความต้องการของผู้เรียนส่วนใหญ่ว่าต้องการเรียนหรือสนใจเรื่องอะไร และนำเรื่องเหล่านั้นมาประเมินความเหมาะสมโดยผู้เชี่ยวชาญ แล้วจึงใส่ลงในเนื้อหาวิชา ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2534) ที่ได้กล่าวไว้ว่าผู้ใหญ่มักจะเรียนรู้ได้ดี ถ้าสิ่งนั้นตรงกับความต้องการและความสนใจของตนเอง ดังนั้นการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน

โดยเฉพาะผู้เรียนที่เป็นคนพิการนับเป็นสิ่งสำคัญที่สุด เพราะนอกจากจะเป็นการพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ของผู้พิการแล้ว ยังช่วยให้ผู้พิการสามารถปรับตัวได้ และมีความรู้สึกเห็นคุณค่าของตนเอง

1.2 การปรับปรุงเนื้อหาใหม่ โดยสอดคล้องข้อมูลหรือเหตุการณ์ที่ทันสมัยและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนให้มากขึ้น ดังนั้นถ้ามีการปรับปรุงหลักสูตรหรือเนื้อหาอย่างสม่ำเสมอ เนื้อหาวิชาก็จะทันสมัยและทันต่อเหตุการณ์ ซึ่งส่งผลให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้ ดังที่รัตนา พุ่มไพศาล (2528) ได้กล่าวในหลักการศึกษานอกระบบโรงเรียนว่า ในการศึกษานอกระบบโรงเรียนนั้น เนื้อหาวิชาที่สอนจะเน้นในเรื่องที่นำไปปฏิบัติจริงในชีวิตประจำวันเป็นสำคัญ

1.3 หลักสูตรที่จัดควรปรับให้มีความเหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน ควรมีความยืดหยุ่นเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ถึงแม้ว่าหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนที่ใช้จัดการเรียนการสอนจะมีความเหมาะสมเสมอภาคแล้ว (กรมการศึกษานอกโรงเรียน, 2538) แต่ควรได้ปรับปรุงวิชาการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับตามประเภทของผู้พิการด้วย และต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคมของผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการศึกษาควรจัดให้มีรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเลือกได้ตามความเหมาะสมกับสภาพความจำเป็นของแต่ละบุคคล เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนได้นำความรู้ ทักษะที่ได้รับไปพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพของตนเองและสิ่งแวดล้อมต่อไป

2. ด้านครูผู้สอน

2.1 การฝึกอบรมบุคลากรเพื่อสร้างทักษะและความกระตือรือร้น โดยเฉพาะบุคลากรการศึกษาพิเศษ ควรจัดอบรมครูที่สอนการศึกษาพิเศษด้วยหลักสูตรต่าง ๆ เช่นหลักสูตรสำหรับนักจิตวิทยา, นักจิตบำบัดและกายภาพบำบัด เป็นต้น โดยใช้เวลาในการอบรมประมาณ 1 ปี และควรมีหลักสูตรเรียนบางเวลาด้วย เพราะบุคลากรเหล่านี้จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับคนพิการ โดยจำเป็นต้องได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงาน และ / หรือเข้ารับการศึกษาด้านนี้โดยตรง เพื่อให้เกิดความเข้าใจและร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

2.2 ครูผู้สอนควรจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) เพื่อวางแผนการปรับหลักสูตรให้กับผู้เรียนแต่ละคน แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลจะเป็นเอกสารที่ช่วยให้ครูผู้สอนได้สื่อสารโดยเข้าใจตรงกัน และร่วมมือกันในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้เหมาะสมตามศักยภาพของแต่ละคนต่อไป เพราะฉะนั้นผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการใช้แผนการสอนเฉพาะเป็นรายบุคคล เพื่อให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้

2.3 ควรสร้างขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงานแก่ครูผู้สอน การที่จะได้บุคลากรที่ดีมีคุณภาพในทุกด้านนั้น ผู้บริหารต้องสร้างขวัญและกำลังใจให้กับผู้สอนเช่นกัน ควรจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ให้กับครูผู้สอน โดยเฉพาะกับครูที่ทำงานใกล้ชิดกับผู้เรียนที่เป็นคนพิการ จากการสัมภาษณ์ครูและผู้บริหาร พบว่า ครูบางคนเกิดความเครียดเหนื่อยล้าและเบื่อหน่าย สาเหตุเพราะต้องทำงานหนักทั้งการสอนคนพิการและมีหน้าที่ต่าง ๆ เพิ่มขึ้นอีก นอกจากนี้จำนวนผู้เรียนมีมากขึ้น วิธีการแก้ไข คือ ผู้บริหารควรให้กำลังใจและนิเทศการสอนให้กับครูผู้สอน และ ชี้ให้เห็นว่างานสอนคนพิการนี้เป็นงานที่หนัก ครูผู้สอนจะต้องมีความเสียสละ อดทนและมีความสามารถที่จะทำให้ผู้เรียนได้รับความรู้มีความสามารถ เมื่อศึกษาจบแล้วก็จะสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ต่อไป ซึ่งพัฒนา ภาสบุตร (2536) กล่าวว่า คุณสมบัติของครูผู้สอนเด็กพิการนั้นคือ ต้องมี คุณธรรม ขยัน อดทน อุทิศเวลา รวมทั้งต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาเด็กพิเศษและจิตวิทยาทั่วไปเป็นอย่างดี ซึ่งจะเป็ผลให้การเรียนการสอนบรรลุผลสำเร็จได้ตามเป้าหมายที่วางไว้

3. ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

3.1 ควรฝึกอบรมวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับความพิการแต่ละประเภท ครูผู้สอนที่จะมาสอนคนพิการควรได้อ่านการฝึกอบรมพัฒนาวิธีการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย

3.2 กิจกรรมการเรียนการสอนควรจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง

3.3 ผู้สอนควรเปลี่ยนบทบาทตนเองมาเป็นผู้ที่คอยให้คำแนะนำช่วยเหลือในเรื่องการเรียนแก่ผู้เรียน

3.4 กิจกรรมการเรียนการสอนควรมีรูปแบบและวิธีการเรียนที่เหมาะสมกับลักษณะของผู้พิการ ควรจัดเป็นโปรแกรมให้เป็นรายบุคคลให้มากที่สุด หรืออาจจัดเป็นกลุ่มเล็ก ๆ สำหรับผู้ที่มีความพิการหรือมีความต้องการคล้ายคลึงกัน และมีระดับความสามารถใกล้เคียงกัน

ซึ่งถ้าหากครูผู้สอนได้มีการพัฒนา ปรับและแก้ไขรูปแบบวิธีการเรียนการสอนอยู่เสมอ จะช่วยให้การจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จ และผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากที่สุด เพราะครูผู้สอนใช้กิจกรรมการเรียนการสอนที่เ้าความสนใจและแปลกใหม่ ไม่จำเ็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบเดิม เพราะฉะนั้นการพัฒนาครูผู้สอนจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต้องทำอยู่เสมอ

4. ด้านสื่อการเรียนการสอน

4.1 ควรจัดงบประมาณเพื่อจัดซื้อ พัฒนา และผลิตสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอ การจัดสื่อการเรียนการสอนเป็นงานที่ผู้บริหารต้องมีหน้าที่จัดหา เตรียมไว้ให้บริการไว้อย่างเพียงพอ นอกจากนี้ผู้บริหารควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนจัดทำสื่อขึ้นใช้เอง ซึ่งจะช่วยให้มีสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมแล้วยังช่วยลดปัญหาการขาดแคลนสื่อการเรียนการสอนของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับกรมวิชาการ (2534) ได้กล่าวถึงการส่งเสริมการจัดทำสื่อการเรียนการสอน ไว้ว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมให้อาจารย์ผู้สอนจัดทำ ผลิตสื่อการเรียนการสอนขึ้นใช้เอง เพราะจะทำให้สื่อมีคุณค่า สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนในแต่ละวิชา

4.2 ควรขอรับการสนับสนุน ของบริจาค หรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอนกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน ผู้บริหารควรสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอกเพื่อขอรับการสนับสนุน บริจาค หรือแลกเปลี่ยนสื่อการเรียนการสอนให้เพียงพอกับจำนวนผู้เรียน มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ รวมทั้งได้มีการหมุนเวียนการใช้สื่อร่วมกันระหว่างหน่วยงาน นอกจากนี้ควรมีแหล่งจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนให้เป็นศูนย์กลางการแลกเปลี่ยนแหล่งผลิต แหล่งบริการให้ยืมและบริการสำเนาสื่อการเรียนการสอนที่หายาก และมีราคาแพง เพื่อให้ผู้สอนและผู้เรียนใช้ได้อย่างทั่วถึง และเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา

4.3 ควรจัดหานักวิชาการที่มีความรู้ ความชำนาญในเรื่องการผลิตสื่อการเรียนการสอนไว้ใช้เอง ควรมีกรอบมโนคุณลักษณะอย่างต่อเนื่องในส่วนที่เกี่ยวกับการพัฒนา ผลิต ปรับปรุง การซ่อมบำรุงสื่อการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของสมบุญรณ์ สงวนญาติ (2534) ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนจำเป็นต้องมีการพัฒนาให้มีความทันสมัย มีประสิทธิภาพ ผู้บริหารจึงต้องให้ความสำคัญและแสวงหาแนวทางในการผลิต พัฒนาสื่อให้มีคุณภาพและใช้การได้ดีต่อไป

5. ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

5.1 ควรมีการวางแผนร่วมกันของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้แก่ ผู้บริหารระดับนโยบาย และระดับปฏิบัติ ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนผู้เรียน มีสถาปนิกผู้ออกแบบก่อสร้างและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ต้องคำนึงถึงผู้เรียนที่เป็นผู้พิการทางร่างกายหรือทางการเคลื่อนไหว สภาพการใช้งาน ความปลอดภัย ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ควรจัดให้เหมาะสมกับสภาพความพิการของผู้เรียน

5.2 ควรมีการวางแผนระยะยาวเพื่อเตรียมรับผู้เรียนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี การจัดเตรียมสถานที่ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อมให้มีความพร้อม จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นที่ต้องคำนึงถึงด้วยเช่นกัน

6. ด้านการวัดและประเมินผล

6.1 จัดประชุมชี้แจงครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องเกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผล ตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ผู้บริหารควรจัดประชุมชี้แจงและทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อให้มีความเข้าใจในกระบวนการวัดและประเมินผลที่ถูกต้องและเป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2538) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล อันได้แก่ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้เรียน บุคคลทั้งสามฝ่ายล้วนมีส่วนส่งเสริมและเกี่ยวข้องกับการวัดและประเมินผลการเรียน โดยที่แต่ละฝ่ายควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ของตนเองในการประเมินผลให้ถูกต้อง และใช้ผลจากการประเมินอย่างมีความหมายก็จะเกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาใหม่อื่น ๆ ขึ้น

6.2 ควรจัดทำคู่มือสำหรับครูผู้สอน โดยให้มีรายละเอียดการปฏิบัติงานในทุกด้าน เพื่อใช้ปฏิบัติงานให้ไปในแนวทางเดียวกัน และมีหลักปฏิบัติที่ถูกต้อง การจัดทำคู่มือปฏิบัติงานให้กับครูจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีความสะดวกและรวดเร็วขึ้น รวมทั้งจะช่วยให้มีการปฏิบัติงานไปในทิศทางเดียวกันและมีความเข้าใจตรงกัน ดังที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2538) ได้กล่าวไว้ว่า คู่มือการดำเนินงานเป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้ใช้ได้ใช้เป็นแนวทางการปฏิบัติงานให้ไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะช่วยนำทางให้ผู้ใช้งานสามารถดำเนินงานได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ด้านหลักสูตร

1. ควรจัดหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนมีข้อจำกัดในเรื่องความพิการ การใช้หลักสูตรเช่นเดียวกับคนปกติจึงอาจมีข้อจำกัดหลักสูตรที่ใช้อยู่จึงควรมีความยืดหยุ่นหรือปรับให้เหมาะสมกับสภาพผู้เรียน
2. ควรจัดเนื้อหาวิชาให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เพื่อให้นำความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
3. ควรปรับหรือพัฒนาหลักสูตรให้มีความทันสมัยและทันต่อสภาพปัจจุบันหรือความต้องการของตลาดแรงงาน

ด้านครูผู้สอน

1. ควรพัฒนาบุคลากรทุกฝ่าย โดยเฉพาะครูผู้สอนได้มีโอกาสศึกษา พัฒนา อบรม และสัมมนาเกี่ยวกับงานที่รับผิดชอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มพูนความรู้ทักษะและประสบการณ์ในหน้าที่งานที่รับผิดชอบให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเพื่อให้มีโอกาสได้พัฒนาตนเองทันกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา
2. ควรเพิ่มครูผู้สอนในแต่ละวิชาให้มากขึ้น ซึ่งอาจทำได้โดยขอความร่วมมือและประสานงานจากสถาบันของรัฐและเอกชนที่ทำการสอนทั้งการศึกษาปกติและการศึกษาพิเศษ หมุนเวียนผลัดเปลี่ยนกันมาช่วยสอน หรือขออัตรากำลังเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยให้มีสัดส่วนเพียงพอที่จะดูแลรับผิดชอบผู้เรียนที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี
3. ครูผู้สอนควรเป็นกันเองกับผู้เรียนให้มากที่สุด
4. ควรลดภารกิจอื่น ๆ สำหรับครูผู้สอนเพื่อให้มีเวลาในงานสอนมากขึ้น

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน

1. ควรเชิญผู้มีประสบการณ์ วิทยากร หรือภูมิปัญญาชาวบ้านมาช่วยสอน และเพิ่มเติมความรู้ให้แก่ผู้เรียนในบางวิชา
2. ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานนอกสถานที่ หรือจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่เรียน อาจทำได้โดยร่วมกับหน่วยงานของรัฐหรือเอกชน จัดกิจกรรมการศึกษาทางด้านอาชีพ เพื่อให้ผู้เรียนได้ทราบความเคลื่อนไหวภายนอกสถานสงเคราะห์
3. ควรจัดให้มีการฝึกปฏิบัติจริงในวิชาอาชีพ จากสถานประกอบการ หรือโรงฝึกงาน
4. ควรมีการจัดโครงการแนะแนวผู้เรียนให้มีความรู้ความเข้าใจการเรียนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน
5. ควรจัดทำเอกสารแนะแนวทางการประกอบอาชีพ สถานที่ประกอบอาชีพ หรือตลาดแรงงาน

ด้านสื่อการเรียนการสอน

1. ควรได้มีการพิจารณาจัดสรรเพิ่มงบประมาณในการจัดซื้อสื่อการเรียนการสอนที่จำเป็นทุกประเภท เช่น วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หนังสือเรียน หนังสืออ้างอิง ฯลฯ ให้เพียงพอ
2. ควรพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ทันสมัยเหมาะสมกับเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป

3. ควรมีการประสานงานเพื่อขอรับการสนับสนุน ขอบริจาค แลกเปลี่ยนสื่อการเรียน การสอนกับหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และมูลนิธิต่าง ๆ

4. ควรสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานและผู้เรียนได้ผลิตสื่อการเรียนการสอน ขึ้นใช้เอง

ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกและสภาพแวดล้อม

1. ควรจัดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ลิฟท์ขึ้น - ลงอาคาร ทางลาดสำหรับล้อเลื่อน หียงน้ำสำหรับผู้พิการให้มากขึ้น

2. ควรปรับปรุงห้องเรียน เช่น โรงฝึกงานให้กว้างขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนมีความสะดวกในการเคลื่อนไหวในขณะกำลังฝึกงาน

3. ควรมีห้องออกกำลังกายสำหรับผู้พิการให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนซึ่งเป็นผู้พิการได้ ทำกายภาพบำบัด และควรมีอุปกรณ์การออกกำลังกายหรือกายอุปกรณ์สำหรับผู้พิการโดยเฉพาะ

ด้านการวัดและประเมินผล

1. เมื่อวัดผลและประเมินผลการเรียนแล้ว ควรแจ้งผลการเรียนให้ผู้เรียนได้ทราบ โดยเร็ว เพื่อเป็นแรงกระตุ้นในการเรียนต่อไป

2. ควรจัดให้มีการแสดงผลงานทางวิชาชีพของผู้เรียนเมื่อจบภาคการศึกษา

3. ควรจัดให้มีการรายงานผลการปฏิบัติงาน ตลอดจนมีการติดตามและประเมินผล การเรียนการสอนอย่างสม่ำเสมอ

4. ควรจัดประชุมทำความเข้าใจ ชี้แจง และจัดทำคู่มือแก่ผู้สอนเพื่อให้มีหลักปฏิบัติ เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลไปในแนวทางเดียวกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ความต้องการ และแนวทางการดำเนินงาน เกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับคนพิการทางการเคลื่อนไหว ในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ ส่วนภูมิภาคจังหวัดต่าง ๆ เพื่อจะได้นำมาเป็นแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น

2. ควรจะได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้เรียนเกี่ยวกับสภาพ ปัญหา ความต้องการและแนวทางการดำเนินงานเกี่ยวกับการเรียนการสอนของการศึกษานอกระบบโรงเรียนในศูนย์สงเคราะห์คนพิการ เขตภาคกลาง และส่วนภูมิภาคในด้านหลักสูตร ครูผู้สอน ผู้เรียน กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน สิ่งอำนวยความสะดวก และสภาพแวดล้อมและการวัดและประเมินผล

3. ควรศึกษาวิจัยคนพิการทางร่างกายที่อยู่ในชุมชนต่าง ๆ เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และความต้องการเกี่ยวกับการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียน เพื่อให้ความเสมอภาคแก่คนพิการในทุกสถานที่

4. ควรศึกษาวิจัยคนพิการประเภทอื่น ๆ เกี่ยวกับสภาพ ปัญหา และแนวทางการจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนในพื้นที่อื่น ๆ